

Migracija ir darbininkai migrantai Šiaurės Airijoje

Chris Gilligan, Aston Universitetas

Migracija nėra naujas reiškinys. Visais amžiais žmonija keliavo po pasaulį. Airija visais laikais susidurdavo ir su emigracija (kai žmonės išvyksta) ir su imigracija (kai žmonės atvyksta į Airiją). Pradedant devynioliktu amžiumi, Airija buvo šalis, iš kurios daugiau žmonių emigruodavo, negu kad atvykdavo į ją kaip imigrantai. Nuo 1921 m. Airijos padalijimo, migracijos į Šiaurės Airiją ir iš jos modeliai labiau panašėja į migracijos modelius Airijos Respublikoje, negu kad į migracijos modelius likusioje Jungtinėje Karalystėje (JK).

Nuo 2001 m. yra jaučiama žymiai išaugusi imigracijos banga į Šiaurės Airiją iš šalių, esančių už Britų salų

ribų. Airijos Respublikoje ši tendencija buvo pastebėta prieš kelis metus. 2004 m. išsiplėtus Europos Sąjungai (ES), į Šiaurės Airiją atvyko daugiau žmonių iš užsienio, negu kad iš jos išvyko į užsienio šalis. Didelė dalis su šia imigracijos banga atvykusių žmonių atvyko iš Rytų Europos šalių, įstojusių į Europos Sąjungą 2004 metais (Bell et al, 2004).

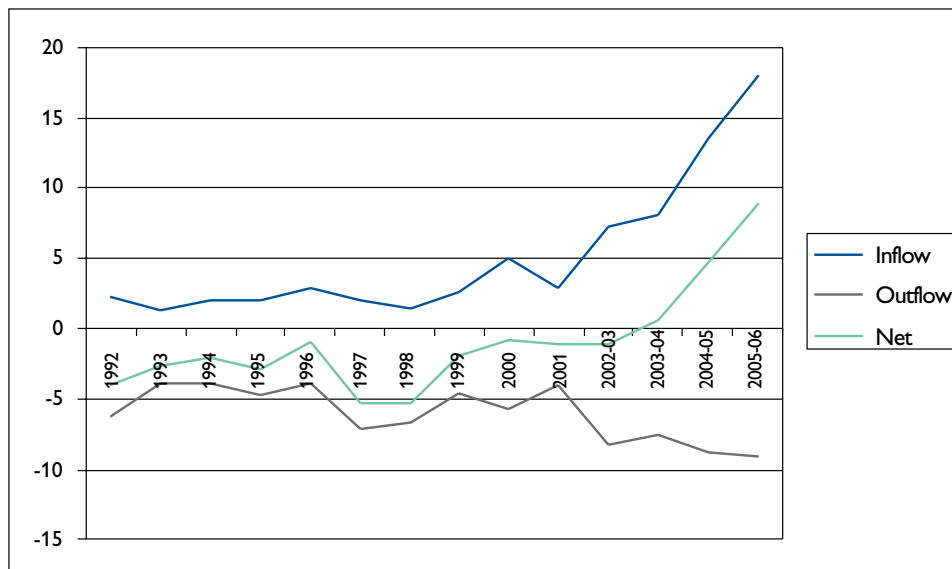
2006 m. Northern Ireland Life and Times (NILT) leidinys atliko nuomonių apklausą, kurioje buvo pateikta visa eilė klausimų apie požiūrį į migraciją ir darbininkus migrantus. Šiuose tyrimo papildymuose yra naudojami 2006 m. apklausos duomenys kartu su JK ir Šiaurės Airijos vyriausybės

duomenimis apie tarptautinę migraciją, siekiant išanalizuoti kai kurias visuomenės nuomones apie migraciją ir (imigrantus) darbininkus migrantus Šiaurės Airijoje, ir pateikti jas platesniame kontekste.

Pastarojo meto migracijos į Šiaurės Airiją ir iš jos tendencijos

Tarptautinė migracija yra svarbus dvidešimt pirmojo amžiaus ankstyvųjų metu reiškinys. Dauguma pasaulio šalių yra susidūrę su reiškiniu, kai didelis skaičius vienu žmonių išvyksta, o kitų atvyksta (Castles & Miller, 2003). Migracija vyksta dėl įvairių priežasčių: darbo, išėjimo į pensiją, vėl susijungus dėl migracijos išsiskyrusioms šeimoms, į savo gimtąsias šalis sugrįžtant emigrantams. Imigracija į Šiaurės Airiją iš tokių šalių kaip Lenkija ir Filipinai buvo plačiai paviešinta. Tačiau ne visi žino, kad šis imigracijos iš užsienio šalių išaugimas buvo lydimas kito išaugimo - būtent Šiaurės Airijos žmonių išvykimo gyventi į įvairias pasaulio šalis. 2005-06 metais didžiausias skaičius žmonių per pastaruosius metus (9100) emigravo iš Šiaurės Airijos į įvairias užsienio šalis (žr. 1-ą schemą). (Į šį skaičių neįeina žmonės, persikėlę gyventi į kitas JK vietas arba į Airijos

1-a Schema: Tarptautinė migracija į Šiaurės Airiją ir iš jos, 1992-2006, tūkstančiais

Šaltinis: 1992-2001 Nacionalinės statistikos skyrius; 2002-06 NISRA

1-a lentelė: Nuomonė apie teisę gyventi ir dirbti ES, %

	Labai palanki	Gana palanki	Nei palanki, nei nepalanki	Gana nepalanki	Labai nepalanki
Šiaurės Airijos žmonių teisė gyventi ir dirbti ES	44	36	17	2	1
Žmonių iš ES šalių teisė gyventi ir dirbti Šiaurės Airijoje	34	39	16	3	1

Šaltinis: NILT 2006

Respubliką, tačiau abi šios vietos išlieka populiareesnės už bet kokias kitas vietas).

Ši emigracija iš Šiaurės Airijos yra visuotinio tarptautinės migracijos išaugimo dalis. Šiaurės Airijos gyventojų geografinio mobilumo požymius galima pastebėti tame, kad daugiau negu vienas iš keturių žmonių, dalyvavusių 2006 m. NILT apklausoje, pasakė kad yra daugiau negu šešis mėnesius gyvenęs už Šiaurės Airijos ribų (daug mažesnė dalis apklaustųjų (2%) teigė, kad yra kitos negu Britanijos, Airijos, Šiaurės Airijos ar Škotijos pilietybės).

Nuomonės apie migraciją Europos Sąjungos (ES) viduje

Paklausti apie teisę gyventi ir dirbti bet kokioje ES dalyje, dauguma Šiaurės Airijos žmonių pasisako už galimybę žmonėms laisvai migruoti į Šiaurės Airiją ir iš jos. 80% apklaustųjų pasakė, kad jų nuomonė yra palanki dėl to, kad Šiaurės Airijos žmonės gali laisvai gyventi ir dirbti kitose ES šalyse. Beveik tiek pat (74%)

apklaustųjų palankiai atsiliepė apie faktą, kad ES piliečiai gali nevaržomi gyventi ir dirbti Šiaurės Airijoje ir tik nedaugelis - mažiau negu 5%, manė, kad ši teisė nėra pageidaujama (Žr. 1-ą lentelę).

Tačiau atrodo, kad Šiaurės Airijos gyventojai išgyvena nevienodus jausmus dėl nevaržomo žmonių judėjimo ES. Paklausti, ar jie sutinka su Britanijos vyriausybės nutarimu neskirti apribojimų imigracijai iš Rytų Europos šalių, šioms įstojus į ES 2004 metais, 73% atsakė, kad vyriausybė turėjo apriboti migraciją. Šie prieštaringi rezultatai kelia nuostabą.

2-a lentelė: Nuomonė apie darbininkų migrantų indėlį Šiaurės Airijoje, %

	Visiškai sutinku	Sutinku	Nei sutinku, nei nesutinku	Nesutinku	Visiškai nesutinku
Yra gerai, kad darbininkai migrantai atvyksta į Šiaurės Airiją dirbti gydytojais ir medicinos seserimis, kadangi čia egzistuoja medicinos darbuotojų trūkumas	25	58	7	7	2
Didelis atvykstančių darbininkų migrantų skaičius apsunkina Sveikatos apsaugos sistemą	13	47	13	20	3
Dėl darbininkų migrantų Šiaurės Airija tampa atvira naujoms idėjoms ir kultūroms	13	54	13	15	2

Source: NILT 2006

Požiūris į darbininkus migrantus

Būtų protinga tikėtis, kad plačiai paplitusi nuomonė, kad imigracija iš Rytų Europos šalių turėtų būti ribojama, turėtų lydėti neigiamą požiūrį į migrantų darbininkų Šiaurės Airijoje paliekamą indėlį. 2006 m. NILT tyrimai rodo, kad į klausimus apie darbininkų migrantų indėlį Šiaurės Airijoje buvo atsakinėjama prieštaringai. Gana paplitęs išankstinis nusistatymas, kuris nuskambėjo kai kuriuose masinių informacijos priemonių reportažuose apie imigraciją, yra toks, kad imigrantai važiuoja į Britaniją, kad galėtų pasinaudoti visuotinės gerovės valstybės privalumais. Tačiau Šiaurės Airijos žmonės yra daug labiau linkę nesutikti arba visiškai nesutikti (47%), negu kad sutikti arba visiškai sutikti (25%) su ta mintimi, kad darbininkai migrantai atvyksta į Šiaurės Airiją tiksliai tam, kad gautų socialinio draudimo pašalpas. Iš atsakymų į kitus klausimus apie darbininkus migrantus ir valstybės teikiamas paslaugas susidaro nevienalytis vaizdas.

44% apklaustųjų mano, kad darbininkų migrantų poreikiai ženkliai apsunkina mokyklas. Dauguma (51%) mano,

kad dėl didelio darbininkų migrantų skaičiaus atsiranda gyvenamųjų būstų trūkumas ir dar didesnė dalis (60%) mano, kad yra apsunkinama Sveikatos apsaugos sistema. Nuomonių skirtumai dėl imigrantų išryškėja tame, kad dauguma apklaustųjų (54%) mano, kad darbininkai migrantai yra naudingi Šiaurės Airijos ekonomikai. 83% mano, kad yra gerai, kad darbininkai migrantai važiuoja į Šiaurės Airiją dirbti gydytojais ir medicinos seserimis, kadangi čia egzistuoja medicinos darbuotojų trūkumas. Du iš trijų apklaustųjų žmonių taip pat mano, kad dėl darbininkų migrantų Šiaurės Airija darosi atvira naujoms idėjoms ir kultūroms (žr. 2-ą lentelę).

Prieštarīgumas yra greičiausiai labiausiai akivaizdus klausimuose dėl darbo. Beveik pusė (48%) apklaustųjų mano, kad darbininkai migrantai atima darbus iš gimusių Šiaurės Airijoje žmonių. Tačiau dar daugiau (80%) mano, kad darbininkai migrantai daugiausiai dirba tuos darbus, kurių darbininkai Šiaurės Airiai nenori dirbti. Dar daugiau apklaustųjų (85%) mano, kad darbdaviai samdo darbininkus migrantus, nes jie yra pasiruošę dirbti už mažesnę atlyginimą, negu kad vietiniai darbininkai (žr. 3-ą lentelę).

Kaip reikėtų interpretuoti duomenis?

Duomenys nepatvirtina idėjos, kad gyvenimo su visuotiniu mobilumu realybė būtinai veda į labiau teigiamą požiūrį į imigrantus. Duomenys taip pat nepatvirtina ir idėjos, kad imigracijos augimas veda prie neigiamo požiūrio į imigrantus. 2006 m. NILT tyrimų duomenys parodo daug sudėtingesnį ir aiškiai prieštarīgą vaizdą. Kaip reikėtų interpretuoti šiuos duomenis?

Viena galimybė yra tokia, kad dauguma žmonių iš *principo* sutinka su teise nevaržomai judėti ES viduje, tačiau jiems nepatinka kai kurie pokyčiai, kurie *praktikoje* yra susiję su išaugusia imigracija. Technologijų vystymasis ir pokyčiai prekyboje, dėl kurių atsirado pigūs skrydžiai bei Internetas, atvėrė naujas geografinio mobilumo ir tarpusavio bendravimo galimybes. Kaip parodo nuomonių apklausos Britanijoje, dauguma žmonių yra pagalvoję apie emigravimą iš Britanijos. Šiaurės Airijos duomenys rodo, kad nemažai žmonių iš tiesų žengia šį žingsnį. Daugelis iš tų, kurie lieka Šiaurės Airijoje, gali svajoti apie išvažiavimą. Tarp Šiaurės Airijoje gyvenančių

3-a lentelė: Nuomonė apie darbininkus migrantus ir darbus Šiaurės Airijoje, %

	Visiškai sutinku	Sutinku	Nei sutinku, nei nesutinku	Nesutinku	Visiškai nesutinku
Darbininkai migrantai atima darbus iš Šiaurės Airijoje gimusių žmonių	14	34	11	33	6
Darbininkai migrantai daugiausiai dirba darbus, kurių nenori dirbti Šiaurės Airijos dirbantieji	22	57	7	10	2
Darbdaviai samdo darbininkus migrantus, nes jie yra pasiruošę dirbti už mažesnę atlyginimą, negu vietiniai darbininkai	35	50	4	7	2

Šaltinis: NILT 2006

Žmonių yra paplitusi nuomonė, kad gausios imigracijos bangą lydi per didelė apkrova valstybės teikiamoms paslaugoms. Iš to galima daryti išvadą, kad realybėje kai kurie žmonės yra susidūrę su neigiamais migracijos į Šiaurės Airiją aspektais.

Kita galimybė yra tokia, kad priešaringi rezultatai atsirado dėl to, kad žmonės nėra tikri dėl to, ar dėl per didelės apkrovos valstybės teikiamoms paslaugoms reikia kaltinti vyriausybę, ar darbininkus migrantus. Nors jie ir sutaria dėl to, kad pernelyg didelės apkrovos valstybės teikiamoms paslaugoms iš tiesų egzistuoja, dėl šių apkrovų jie gali kaltinti per menką vyriausybės finansavimą

arba organizacinius trūkumus. Tas faktas, kad daugelis žmonių sveikina darbininkų migrantų indėlį Sveikatos apsaugos sistemoje, parodo koks priešaringas yra imigracijos poveikis Šiaurės Airijos visuomenei. Atsakymai į klausimus apie darbdavius ir darbininkus migrantus gali būti interpretuojami taip, kad daugiau įtarimų yra nukreipti į darbdavius, negu kad į darbininkus migrantus.

Išvada

2006 m. NILT nuomonių apklausa parodo, kad egzistuoja priešaringos nuomonės apie darbininkus migrantus. Tai, kad daugiau negu du trečdaliai žmonių galvoja, kad dėl darbininkų

migrantų Šiaurės Airija tampa atvira naujoms idėjoms ir kultūroms leidžia manyti, kad potencialūs įtampos taškai greičiausiai neatsiranda dėl kultūrinių konfliktų. Ir tai, kad nedidelė dauguma apklaustųjų mano, kad dėl didelio darbininkų migrantų skaičiaus atsiranda gyvenamųjų būstų trūkumas vietose, bei tai, kad didesnis procentas apklaustųjų mano, kad taip yra apsunkinama Sveikatos apsaugos sistema, leidžia manyti, kad potencialūs konfliktų taškai atsiranda dėl valstybės išteklių paskirstymo. Atrodo, kad žmonės mano, kad dabartinis investavimo į apgyvendinimą ir sveikatą lygis yra neadekvatus, tačiau klausimas ar dėl to jie kaltina imigrantus, ar vyriausybę, tebelieka neatsakytas.

Nuorodos

Bell, K., Jarman, N., & Lefebvre, T., (2004), *Migrant Workers in Northern Ireland*, Institute for Conflict Research (ICR), Belfast

Castles, S., & Miller, M. J., (2003), *The Age of Migration: International Populations Movements in the Modern World*, Palgrave, Houndsmills

---

Ekonominių ir socialinių tyrimų tarnybos stipendija padėjo šių Papildymų vertimui tapti realybe, jis buvo atliktas kaip ESRC 2008 m. Socialinių mokslų festivalio dalis.

The **Northern Ireland Life and Times survey** is carried out annually and documents public opinion on a wide range of social issues. In 2006, 1200 adults were interviewed in their own home. Interviews were carried out by MillwardBrown Ulster.

The survey is a joint project of the two Northern Ireland universities and aims to provide an independent source of information on what the public thinks about the social issues of the day. Check the web site for more information on the survey findings (www.ark.ac.uk/nilt) or call the survey director on 028 9097 3034 with any queries.

In collaboration with Queen's University, Belfast and University of Ulster

Magee Campus University of Ulster
Northland Road Londonderry BT48 7JA
Tel: 028 7137 5513 Fax: 028 7137 5510
E-mail: info@ark.ac.uk

School of Sociology, Social Policy and Social Work
Queen's University Belfast Belfast BT7 1NN
Tel: 028 9097 3034 Fax: 028 9097 2551
E-mail: info@ark.ac.uk